

บันทึก

เรื่อง การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์
ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า

ตามที่กรมประชาสัมพันธ์ มีหนังสือ ที่ นร ๑๘๒๕/๕๕๐๖ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดอัตราเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียง ฉบับละ ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท และใบอนุญาตให้ดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ ฉบับละ ๒๕,๐๐๐.๐๐ บาท ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๔ เป็นต้นมา

ต่อมาได้มีกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒-๑๓ ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ และมีคำสั่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการขออนุญาตดำเนินการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า คณะกรรมการฯ ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๓๘ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๘ ได้มีความเห็นให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ฉบับละ ๒๕,๐๐๐.๐๐ บาท โดยคำนวณเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หนึ่งช่องความถี่ส่งในแต่ละสถานที่ดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ต่อใบอนุญาตหนึ่งฉบับ ในกรณีที่มีการดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ที่เป็นลักษณะเครือข่าย (ช่องความถี่ส่งซ้ำ) แต่มีสถานที่ดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ เพิ่ม จะต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหนึ่งช่องความถี่ส่งต่อใบอนุญาตหนึ่งฉบับในแต่ละสถานที่ดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ที่เพิ่ม ตามเงื่อนไขท้ายใบอนุญาตให้ดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ (แบบ วท.๑๗)

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ในฐานะเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ เห็นว่า ปัจจุบันมีการเรียกเก็บอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่แพร่กระจายไปในบรรยากาศ (ผ่านดาวเทียม) ซึ่งเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเฉพาะสถานที่ดำเนินการที่เป็นสถานีแม่ข่ายเท่านั้น (ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหนึ่งฉบับ ๒๕,๐๐๐.๐๐บาท) ใบอนุญาตใช้ได้หนึ่งปีนับแต่วันออก (มาตรา ๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘) สามารถแพร่กระจายสัญญาณได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ ผู้ประกอบการสามารถโฆษณาและบริการธุรกิจได้ตามหลักเกณฑ์ที่กรมประชาสัมพันธ์กำหนด ส่วนการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการดำเนินการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าตามที่คณะกรรมการฯ ได้มีความเห็นข้างต้นเกี่ยวกับการเรียกเก็บ

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต อาจทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเกิดความสับสนในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เพราะมีแนวปฏิบัติที่แตกต่างกันและเห็นว่าไม่น่าที่จะเป็นธรรม

กรมประชาสัมพันธ์พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า สมควรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาต หนึ่งช่องความถี่ส่งในแต่ละสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ต่อใบอนุญาตหนึ่งฉบับ ฉบับละ ๒๕,๐๐๐.๐๐ บาท ในกรณีที่มีการดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ที่เป็นลักษณะเครือข่าย(ช่องความถี่ส่งซ้ำ) แต่มีสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ เพิ่ม สมควรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเฉพาะสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ที่เพิ่มเป็นรายสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ซึ่งมีอาณาเขตพื้นที่ในหนึ่งจังหวัด จังหวัดละ ๒๕,๐๐๐.๐๐ บาท จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้คำแนะนำการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ เพื่อกรมประชาสัมพันธ์จะได้ใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ถูกต้องและเป็นธรรมด้วย

ต่อมากรมประชาสัมพันธ์ได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๘๒๕/๖๖๒๐ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ความว่ากรมประชาสัมพันธ์ได้รับหนังสือจากสมาคมเคเบิลทีวี (ประเทศไทย) ฉบับลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๓๘ ชี้แจงปัญหาค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเคเบิลทีวี ซึ่งกรมประชาสัมพันธ์พิจารณาแล้วเห็นว่า การคิดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ ก่อให้เกิดความแตกต่างและไม่เป็นธรรมต่อผู้ประกอบการดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ซึ่งจะมีทั้งผู้ประกอบการรายเล็กส่วนมากจะดำเนินการในต่างจังหวัด กับผู้ประกอบการรายใหญ่ซึ่งดำเนินการในกรุงเทพมหานคร และมีการดำเนินบริการในลักษณะเครือข่าย ดังนั้นกรมประชาสัมพันธ์จึงเห็นว่า การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ ควรแยกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ ต่อหนึ่งช่องความถี่ส่งในแต่ละสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ โดยในเขตกรุงเทพมหานคร ฉบับละ ๒๕,๐๐๐ บาท และในต่างจังหวัด คิดเป็นรายจังหวัดฉบับละ ๑๒,๐๐๐ บาท ในกรณีที่มีการดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ที่มีลักษณะเครือข่าย (ช่องความถี่ส่งซ้ำ) แต่มีสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ เพิ่มสมควรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ เฉพาะสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ที่เพิ่มเป็นรายสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯ ซึ่งมีอาณาเขตพื้นที่ในหนึ่งจังหวัดจังหวัดละ ๑๒,๐๐๐ บาท ขณะเดียวกันก็สมควรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ ดำเนินบริการส่งวิทยุกระจายเสียงที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตเขียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าให้มีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ในเขตกรุงเทพมหานคร ฉบับละ ๘,๐๐๐ บาท และในต่างจังหวัด จังหวัดละ ๕,๐๐๐ บาท กรณีที่มีการดำเนินบริการส่งวิทยุกระจายเสียงที่มีลักษณะเป็นเครือข่าย สมควรเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตฯ เฉพาะสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุกระจายเสียงฯ ที่เพิ่มเป็นรายสถานที่มีอาณาเขตพื้นที่ในหนึ่งจังหวัด จังหวัดละ ๕,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ กรมประชาสัมพันธ์ได้ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ.) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๘ มาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้คำแนะนำการ

เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง เพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและเป็นธรรมต่อไปด้วย

จากคำชี้แจงของผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ได้ความว่า กรมประชาสัมพันธ์ประสงค์จะหาหรือปัญหาข้อกฎหมายเพียงประการเดียวว่า ในการออกใบอนุญาตให้ดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าในลักษณะเป็นการส่งรายการโดยวิธีการถ่ายทอดหรือส่งซ้ำโดยมีสถานที่ดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเพื่อดำเนินการถ่ายทอดหรือส่งซ้ำให้บริการแพร่ภาพต่อไปซึ่งเรียกว่า การดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ ในลักษณะเครือข่าย (ช่องความถี่ส่งซ้ำ) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับสถานที่ดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่เพิ่มขึ้นแต่ละสถานที่ดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ กรมประชาสัมพันธ์จะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมโดยถือเอาพื้นที่บริการแต่ละเขตจังหวัดในอัตราจังหวัดละ ๒๕,๐๐๐.๐๐ บาท แทนการเรียกเก็บในอัตราดังกล่าวต่อหนึ่งช่องความถี่ส่งของแต่ละสถานที่ดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์จะกระทำหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) พิจารณาเรื่องนี้โดยฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และกรมประชาสัมพันธ์) แล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๒๕ (๔)^๑ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๐ บัญญัติให้ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่ง (๒)^๒ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๔ อันเป็นกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์เป็นรายฉบับ ฉบับละ ๒๕,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นกรณีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสำหรับการดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ทุกกรณี และมีได้บัญญัติให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวโดยคำนึงถึงอาณาเขตของพื้นที่ในแต่ละจังหวัด

^๑ มาตรา ๒๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต และนายทะเบียน และออกกฎกระทรวงกำหนด

(๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามอัตราดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ใบอนุญาตให้ดำเนินการบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ ฉบับละ ๒๕,๐๐๐ บาท

ฯลฯ

ฯลฯ

ประกอบกับความในข้อ ๖^๓ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๔๘ อันเป็นกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าได้กำหนดว่า ใบอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าให้ใช้แบบ วท.๑๗ และเงื่อนไข ๒^๔ ท้ายใบอนุญาตดังกล่าวกำหนดว่า ใบอนุญาตฉบับหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับการดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าต่อหนึ่งช่องความถี่และใช้ได้เฉพาะสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตดังกล่าวเท่านั้น ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าจึงขึ้นอยู่กับจำนวนช่องความถี่และจำนวนสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต กรณีการดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าที่เป็นลักษณะเครือข่าย (ช่องความถี่ซ้ำ) และมีสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ฯเพิ่ม กรมประชาสัมพันธ์จึงต้องเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตสำหรับหนึ่งช่องความถี่ต่อสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าที่ระบุไว้ในใบอนุญาตแต่ละแห่ง

อนึ่ง เนื่องจากกรมประชาสัมพันธ์ได้แยกการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าออกจากกรณียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนแพร่กระจายไปในบรรยากาศทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม เพราะการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ ไม่ว่าในลักษณะใดกฎหมายกำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ฉบับละ ๒๕,๐๐๐ บาททุกกรณี ทั้ง ๆ ที่การดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า สถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าจะส่งสัญญาณได้ไกลหรือไกลเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับกำลังเครื่องส่งของแต่ละสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งแตกต่างจากการดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนแพร่กระจายไปในบรรยากาศ เพราะสถานีแม่ข่ายสามารถแพร่กระจายสัญญาณได้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศโดยเสีย

^๓ ข้อ ๖ ใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบท้ายกฎกระทรวง ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ใบอนุญาตให้ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้า ให้ใช้แบบ วท.๑๗

^๔ ๒. ใบอนุญาตนี้ให้ใช้ได้เฉพาะนิติบุคคลผู้ได้รับใบอนุญาต และให้ใช้ได้กับการดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่กระทำโดยการทำให้คลื่นแอสแตเซียนผ่านไปทางสายหรือสื่อตัวนำไฟฟ้าต่อหนึ่งช่องความถี่ส่งกับให้ใช้ได้เฉพาะสถานที่ดำเนินบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนี้เท่านั้น

ค่าธรรมเนียมเพียง ๒๕,๐๐๐ บาทเช่นกัน ดังนั้น สมควรที่กรมประชาสัมพันธ์จะได้แก้ไข
กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและ
วิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๔๘ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับข้อเท็จจริงต่อไป

(ลงชื่อ) อัคราทร จุฬารัตน
(นายอัคราทร จุฬารัตน)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๓๙